

Asia: VN/36518/2023

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi sairausvakuutuslain ja siihen liittyvien lakien muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Lausuntonne esitetyistä muutoksista

Akava ry kannattaa esitettyjä muutoksia ja pitää niitä perusteltuina ja tarpeellisina.

Esitetyt muutokset ovat perusteltuja. Raskaussuojeluasetuksen kriteeristö on lakiesityksessä riittävällä tarkkuudella, jotta se on 2024 voimaan tulleen raskaussuojelukriteeristön mukainen. Esitys kuitenkin antaa riittävällä tavalla mahdollisuuden tarkastella erilaisten töiden olosuhteita ja että työntekijöillä on yhdenvertainen mahdollisuus olosuhteiden ja työn luonteen niin vaatiessa olla oikeutettu erityisraskausrahaan. Työntekijän mahdollisuus saada osittaista erityisraskausrahaa on tarpeellinen.

Esitetyt muutokset parantavat raskaana olevien suojelua ja yhdenvertaistavat työntekijöiden asemaa. Ongelmana on ollut, että lain kirjausten puutteellisuuden takia osa työntekijäistä on jäänyt ilman päivärahaa ja ovat sen sijaan olleet joko sairauslomalla, lomalla tai palkattomalla vapaalla, mikä ei ole työntekijän, työnantajan tai yhteiskunnan etu.

Lausuntonne esitetyistä vaikutusarvioista

Työnantajan työsuojeluvastuu ei muutu. Erityisraskausrahan maksamisen edellytyksenä on, että vakuutettu on työkykyinen. Töiden järjestely tulee olla ensisijainen toimenpide ja toissijaisena joko osittainen tai kokoaikainen erityispäiväraha. On kuitenkin epäselvää, kuinka voidaan selvittää riittävästi, että onko työnantaja huolehtinut velvoitteistaan työn ja työolosuhteiden muuttamisesta raskaana olevan ja sikiän terveyden turvaamiseksi ja siten mahdollistanut raskaana olevan työntekijän työskentelyn.

Työterveyshuollon tehtävänä on työhön liittyvien terveystarkkailujen tunnistaminen sekä niiden vaikutuksen ja merkityksen arviointi työntekijöiden terveyteen. Valtioneuvoston asetuksessa lisääntymisterveydelle työssä vaaraa aiheuttavista tekijöistä ja vaaran torjunnasta korostetaan riskien arviointia. Vaaraa aiheuttaville tekijöille altistumisen luonne, määrä ja kesto on otettava huomioon. Työterveyshuollon ja työpaikan välinen yhteistoiminta ja yhteistyö on tärkeää, ja siinä

tulee painottua huolelliset työpaikkaselvitykset, ennaltaehkäisevyys ja työterveyshuollon neuvonta ja ohjaus. Työterveyshuollon tehtävät eivät muutu, mutta tarve neuvonnalle ja ohjaukselle todennäköisesti kasvaa.

Luovutuspäivärahaan esitetyt muutokset

Akava ry kannattaa luovutuspäivärahaan tehtyjä muutoksia.

Erityishoitorahaan esitetyt muutokset

Akava ry kannattaa esitystä ja turvaa vanhemmille lain mukaisen oikeuden saada yhdenvertaisesti erityishoitorahaa tehtyjen rakenteellisten ja alueellisten muutosten ja nykyisen palvelurakenteen mukaisesti ja perustuu lapsen saaman hoidon tasoon.

Yleistä lausuttavaa esityksestä

Esitys parantaa raskaana olevien työturvallisuutta. Osittainen erityisraskausraha parantaa raskaana olevien työntekijöiden mahdollisuutta työskennellä raskausaikana raskausvapaan alkamiseen saakka ja osaltaan vaikuttaa tasa-arvoisemmin esim. ura- ja palkkakehitykseen.

Savinko Lotta
Akava ry